

7

fit ille Ermoldus Abbas ad Pippinum missus, haud satis compertum, nisi ille sit Ermenaldus Abbas Anianensis, qui Anno sequenti privilegium a Ludovico Imperatore obtinuit. Neque vero hunc esse existimem Ermoldum Nigellum, in exilium a Ludovico ipso ablegatum, qui Carmen de ejus laudibus, quatuor Libris composuit, a Lambecio editis Tom. II. Biblioth. Caesar. Mabillonius hic consueta sua diligentia defecit; neque enim usquam Libros illos Lambecius evulgavit, sed principium tantummodo & finem. Ille vero dicere pergit: Erat is sine dubio Lotharianarum partium fautor, atque ideo in exilium & in carcerem actus: at quamvis in libertatem assertus fuerit, haud veri videtur simile, eum ipsum postea Legati honore a Ludovico affectum fuisse. Haec Mabillonius, quem divinare volentem, & divinationi suae aperte adversantem, ego nihilominus in verum impigisse conjicio, ne dicam persuasum habeo. Remintime perferretur, quando sub oculis nostris integrum est Hermoldi Poëma, quo Mabillonius ad rectum judicium ferendum carebat.

Fuisse Hermoldum Nigellum Monachum Benedictino Instituto addictum, continuo intelligat quicumque ejus Carmen legat; neque enim ibi ullus praetermittitur locus, quo Poëtae calamus in Benedictini Ordinis, ejusque Abbatum, Monasteriorum, & Regulae laudes non excurrat; ut mittam Ecclesiasticam illius eruditionem, quae hominem minime Laicum prodit, & quae iis temporibus in Monachis saepius quam in Secularibus Clericis spectari consuevit; Abbatem quoque fuisse, ea indicant, ni fallor, quae is habet Lib. IV. ubi expeditionem adversus Britannos rebelles Anno 824. enarrat. Inquit enim:

- „ Huc egomet scutum bumeris, ensesque revinctum  
„ Gessi, sed nemo me feriente dolet.  
„ Pippin hoc aspiciens risit, miratur, & inquit:  
„ Cede armis, Frater: litteram amato magis.

Ex his primo confirmatur, Ermoldum nostrum Monasticam vitam fuisse professum; non alia quippe de causa Pippinus Rex eum intuens in risum erupit, nisi quia armis accinctum cernebat hominem, a militari professione adeo alienum, & arma Monasticae vesti tam male aptata. Proinde eum ridendo hortatus est, ut a militia abscederet, & literarum studiis, quod Monachum decebat, ei que in more erat, vacaret. Praeterea illum Fratrem appellavit: istud vero nomen, a quo nunc Monachi tantopere abhorrent, & Religiosis dumtaxat Mendicantibus servatum volunt, olim Monachos potissimum designabat, uti eorum temporum monumenta evincunt, immo hoc ipsum Poëma non uno in loco fidem facit. Secundo hinc elucere etiam potest, Ermoldum alicui Monasterio Abbatis titulo praefuisse. Pluribus ostendit Doctissimus Thomassinus Part. III. Lib. I. Cap. XL. de Benefic. regnante Carolo Magno, ejusque successoribus, consuevisse tum Episcopos, tum Abbates ad militiam & ipsos accedere, suosque milites in Regis servitium ducere. Erat id munus Abbatum, non Monachorum. Et quamquam Carolus Magnus, alique Francorum Reges ab hujusmodi onere Ecclesiasticos interdum Proceres absolverint, uti in eorum Capitularibus legitur; & quamvis Monasteria forent, quae a suppeditandis Regi militaribus copiis immunita haberentur; at tamen ubi gravissima publicae rei necessitas exigebat, quivis Episcopi & Abbates ad expeditiones militares confluere, aut saltem suas turmas conferre cogebantur. Hoc autem praestitisse Hermoldum nostrum hinc discimus, qui etiam profitetur, se ab omnium sanguine abstinuisse, neque arma se detulisse in alicujus perniciem: quibus verbis militiam suam a crimine purgat, seque Irregularitatis, ut nunc dicimus, vinculum evitasse prodit.

Sunt ergo, quae Ermoldum Abbatem Monasterii alicujus nobis exhibent. Superest nunc, ut inquiramus, cuinam ille praefuerit. Quum legerem apud Duchesnium & Baluzium in Capitulari Ludovici Pii spectante ad Annum 817. inter Monasteria, quae dona & militiam facere debent, recenseri Monasterium Nigelli, occurrebat mihi dubitatio, num sub Nigelli nomine venire potuerit Ermoldus noster agnomento Nigellus. Fuisse enim Monasteria, quae ab institutore suo denominationem acceperint, minime difficile erat ostendere. Sed quum Mabillonius in Analibus contendat, Monasterium hoc ita nuncupatum, quod ad Nigellam fluvium situm esset, inde me ad alias conjecturas converti. Mea ergo si non sententia, certe conjectura bonis, ut arbitror, fundamentis innixa, est; nempe nullum alium fuisse Ermoldum nostrum, quam Ermenaldum Abbatem Monasterii Anianensis: quod auper a veri similitudine abesse supra laudato Mabillonio videbatur. Quod ut ostendam, norint Lectores, Anianense Monasterium, cui ab Aniano aene inditum est nomen, situm ad oram maris mediterranei in Occitania, nunc la Languedoc,